

جاستىق جىرى

كۇنداۋلەت ۋە سماجى ۇلى

الاستالغان الايات

ۇلتىتار باسپاسى

جاستىق جىرى

كۇنداۋلەت ۋە السماجى ۇلى

الاستالغان الايات

ۇلتتار باسپاسى

责任编辑：阿勒哈别克
责任校对：曙哈拉
装帧设计：吾要

图书在版编目（CIP）数据

科幻小说：哈萨克文/昆道列提著. —北京：民族出版社，2008.12

ISBN 978-7-105-09820-0

I. 科... II. 昆... III. 科学幻想小说—作品集—中国—当代—哈萨克语(中国少数民族语言) IV. I247.7

中国版本图书馆CIP数据核字（2008）第210248号

民族出版社出版发行

（北京市和平里北街14号 邮编100013）

<http://www.mzcbs.com>

迪鑫印刷厂印刷

各地新华书店经销

2009年1月第1版 2009年1月北京第1次印刷

开本850毫米×1168毫米 1/32 印张：7.25

印数：0001—2000册 定价：12.00元

ISBN 978-7-105-09820-0/I·2020（哈277）

哈文室电话：010-64228006 发行部电话：0991-2854817

جاۋاپتى رەداكتورى: العابهك قيسنقان ۋلى
جاۋاپتى كوررەكتورى: شوعلا ۶پازىلجان قىزى
مۇقابسىن جوبالاعان: ۋياۋ

الاستالغان الاپات

كۇنداۋلەت ۶الماجى ۋلى

ۋلتتار باسپاسى باستىردى، تاراتادى
شىنخۇا كىتاب دۇكەندەرىندە ساتىلدى
ۋلتتار باسپاسى كومپيۇتەردە تەردى
دېشىن باسپا زاۋودىندا باسلىدى
2009-جىلى قاڭتار ۶بىرىنشى باسپاسى
2009-جىلى قاڭتار، بېيجىڭ، 1-باسلىۋى
باعاسى: 12.00 يۋان

«جاستىق جىرى» اتتى تىزبەكتى كىتاپتاردىڭ رەداكسىيا القاسى

باس جوبالاۋشى: *المىجان نۇرغازى ۇلى

رەداكسىيا القاسى (قازاق *رىسنىڭ قاۋىت *نارىسى بويىنشا):

امانتاي *ابدىقان ۇلى، امانتاي ساعات ۇلى، اقان كارامەن ۇلى،

اكىبار *ماجىت ۇلى، *المىجان نۇرغازى ۇلى، بالاپان راباتوۋ،

باقىتبەك توقتاسن ۇلى، بەك دوكمي ۇلى، بولات قازەز ۇلى،

ەلۇباي *ابىلقاسم ۇلى، ماقسات نۇرغازىن، مۇناي *ابىلباي ۇلى،

قاپاس اسەين ۇلى، تاپەي قايسقان ۇلى، تولەۋباي دوشقى ۇلى

《青春之歌》系列丛书编委会

总策划: 阿里木江·努尔哈孜

编 委: 阿曼太·阿布得汗

阿汗·卡尔满

阿里木江·努尔哈孜

巴克特拜克·吐哈塔西

波拉提·哈孜叶孜

马合萨提·努尔哈孜音

哈帕斯·艾塞因

托列吾拜·多西合

阿曼泰·沙哈提

艾克拜尔·米吉提

巴拉番·热巴托夫

别克·杜凯

叶鲁拜·阿布里哈斯木

木耐·阿布力拜

塔帕依·哈依斯汗

كۇنداۋلەت ئەلماجى ۇلى

اۆتور اكەسى *الماجى *ابدىرباي ۇلى جانە شەشەسى جاڭگىل *داۋىت قىزىمەن بىرگە

اۆتور جۇبايى سارا داۋبەك قىزى، بالالارى كۈنزات، ايزانتارىمەن بىرگە

اۆتور دوستارىمەن بىرگە

مازمۇنى

1	الاستالغان الايات
86	جەتى اتا جارعمسى
153	شايتانويناق اسەرى
188	ەمتيحان ماشيناسى
198	شامدانۇ
209	جەڭگەتاي

الاستالغان الايات

(علمي فاتاستيكالق پوۋەست)

بىزبەن پاراللەل ۋومىر ۋسۇرىپ جاتقان انتىزاتتان قۇرالغان الەمنەن كۇن جۇيەسىنە قاراي جارىق جىلدامدىنەن دا تەز زىمە- راپ كەلە جاتقان ۋشپا دەنە ، اقىرى قۇس جولى سىستەماسىنا دا كەلىپ ۋىلىندى . الەمدەگى سان ساناقسىز جۇلدىزدار شوعمىرىنىڭ ۋبىرى عانا سانالاتىن بۇل سىستەمادا دا مىللىيونداغان تۇراقتى جۇلدىزدار جۇيەسى بار ەدى . باسقا ەشپىر تۇراقتى جۇلدىزعا بۇرىل- جاعان سىرلى ۋشپا دەنە باعدارىن كۇن جۇيەسىنە تىكە تۇرالادى دا جويقىن جىلدامدىقپەن اعا جونەلدى . سىرتتاي قاراعاندا ۋوزارا بەتتەستىرىلگەن ەكى ئالەنكەگە ۋقساڭقىرايتىن بۇل ۋشپا قۇرالدى جالپى دەنەسىنىڭ جارىتىمىن باسىنىڭ كولىمى يەلەيتىن ، قولدارى مەن اياقتارى شىبىگەن ، كەۋدەسى قۇشىڭقى ، بوي تۇرقى مولشەر- مەن ۋبىر مەتر اينالاسىندا عانا كەلەتىن ەكى ەرگەجەيلى اسا قاربالا- سىمىققا ۋتۇسىپ ارەڭ مەڭگەرىپ كەلە جاتىر . ەكەۋىنىڭ دە تەرىسى جاسىل ۋتۇستى ، بالىق تەكتەس تەڭبىل قابىرشىقتارى كەمە شىند- دەگى كۇشتى جارىققا شاعىلىسىپ ەرەكشە نۇر شاشادى . باستارىند- داعى انتەنا ۋتارىزدى ەكى سويۇشاسى دا ۋزارىپ-قىسقارىپ تىنىم- سىز قايشالسىدى . ساۋساقىتارى مەن سالالى باقايشىقتارىنىڭ ارا- سىن تۇتاستىرعان جارىق تەرىلەرىنەن-اق ولاردىڭ اسلىنىدە سۇ- يىقتىق شىنىدە تىرشىلىك ەتەتىن جان يەلەرى ەكەندىكتەرى مەن مۇندالاپ تۇر . مۇمكىن ولار سۇدا نەمەسە وزدەرىنىڭ پلانىتالارىندا-

عى ۋومىر سۇرۇلەرىنە ۋىلەسەتتىن باسقا خىمىيالىق سۇيىقتىقتا جا-
سايىتىن شىعار ، ول جاعى ناعايىپىل . توتەنشە كىشكەنە دوڭگەلەك
كوزدەرى بەتتەرىن دەرىلك يەلەگەن ۋلكەن اۋىزدارىمەن جاراسىم
تاپپاي وتە سىيىقسىز كورسەتەدى . كەنەت ، ەكەۋىنىڭ دە باس ورگاڭز-
دارىنان ۋوسىپ شىققان انتەنالارى وتە ۋجىي قايشالسىپ قىيردا
قالعان ۋوز پلانىتالارىنان كەلگەن بۇيرىق سىگنالنى قابىلداي باستا-
دى .

— ماڭگۇرت I ، نازار اۋدار ، جىلدامدىقتى باياۋلات ، سەندەر
كىرگەن قۇس جولى سىستەماسىنىڭ كۇن تۇراقتى جۇلدىز جۇيە-
سىندەگى ۋۇشنىشى پلانىتادا تىرشىلىك يەسى بار . ۋتۇرى توتەنشە
مول ، ۋبىز تەكتەس سۇدا جاسايتىندارى دا ، ۋبىزدىڭ پلانىتامىزدا-
عى دامىماعان توپتار تەكتەس قۇرلىقتا جاسايتىندارى دا بار . ۋبى-
راق بىزبەن قاراما-قارسى كەلەتىنى ، بۇل پلانىتادا قۇرلىقتا جاسايد-
تىنداردىڭ شىندەگى ەكى اياقتى ، وزدەرىن ادامزات دەپ اتايتىن
ماقلۇق ەڭ اقىلدى ەكەن . قازىر بۇل پلانىتا سولاردىڭ تىلىمەن
جەر شارى دەپ اتالاتىن كورىنەدى . سەندەر سولاردىڭ كوزىنەن تاسا
لايىقتى ورنىن تاڭداپ قونىپ سىكە كىرىسىڭدەر !

— بۇيرىقتارىڭىزدى قابىلداپ تۇرمىن ،— دەدى ماڭگۇرت I
وزدەرىنە تۇسىنىكتى تىلدە پلانىتالارىنا سىگنال جولداپ .

— ماڭگۇرت II ، نازار اۋدار !— دەگەن سىگنال كەلدى ىلە-
شالا . باعانادان وزىنەن بويى انتەك بىيىكتەۋ ەرگەجەيلىگە قاراپ
تۇرغان ەندى بىرەۋى توبەسىندەگى جاندى انتەنا ورگانىن تەڭشەپ
نازار اۋدارا قالدى .

— سەن جەر شارىنىڭ جالىپى جاعدايىن ، اسىرەسە ، ادامزات-
تىڭ اقىل ورەسىن تولىعىراق زەرتتە ! قىسقا ۋاقىت شىندە بىزگە
ادامزاتتى ماڭگۇرتتەندىرۋدىڭ مۇمكىنشىلىگىن ۋارى جولدارىن جو-
بالاپ سىگنال قايتار !

— قۇپ! — دەدى سىگنال قايرىپ ماڭگۇرت II دە . *تارىزى بۇل ۇشپا كەمەنى ەكى ەرگەجەيلى باسقارىپ كەلە جاتقانمەن ول ەكەۋى دە ۇز پلانىتالارىنداعى قوجايندارى جاعننان باسقارلىپ وتىرعان سەكىلدى . ەندى ماڭگۇرت I ۇشپا كەمەنى جەر شارىن اينالا ۇشاتىن وربىتاعا كىرگىزدى دە ، كەمە سىرتىن جەر شارى ادامدارنىڭ كورۋ اۋماعىنا كىرمەيتىن نۇرمەن تۇمشالادى . وسلاي سىتەگەندە جوعارى زەرتتەۋ قۇرالى بولماسا ، جاي ادامدار كوزبەن كورە المايتىن قۇبىجىققا اينالۋعا بولاتىن-دى .

ماڭگۇرت II وزدەرىنىڭ دەنە فورماسىنا ۇيلەستىرىپ جاسال-عان قالقىما وربىندىقتا وتىردى دا ، جەر شارى جونىندە ەگجەي-تەگجەيلى زەرتتەۋ جۇرگىزە باستادى . اسىرەسە ، ادامزات تۇرالى جۇ-يەلى زەرتتەگەنى ونىڭ وزدەرىنىڭ جۇلدىزدارىنا جولداغان مىنا مالىمەتىنەن بەلگىلى بولدى :

— جەر شارى دەپ اتالاتىن بۇل كوگىلدىر پلانىتا مولشەرمەن بەس مىللىيارد جىلدىڭ الدىندا قالىپتاسىپ كەمەلدەنە باستاعان . مولشەرمەن ۇتورت مىللىيارد جىلدىڭ الدىندا-اق العاشقى كەلتەككە پايدا بولسىپ ، ودان بەرى قاراي ۇتۇرلى فورماداعى تىرشىلىك يەلە-رى سان رەت ۇزارا الماسقان ، ەرى ۇربىپ ورتاعا ۇيلەسۋ نەگدە-زىندە سان توپتارعا تارماقتالغان . ادامزاتنىڭ بارلىققا كەلۋىنە دەيىن جەر شارىندا ايداعار دەپ اتالاتىن باۋىرىمەن جورعالاۋشى الپ ماقلۇق وتە اقىلدى بولغان ەكەن دە ، ەتىپتى تۇتاس جەر شارىنىڭ قوجاسىنا اينالىپتى . كەيىندەپ ونىڭ قۇرىپ-جوعالۋىنا ورتانىڭ قۇبىلمالى وزگەرىسى باسقى سەبەپ بولغان كورىنەدى . ال ادامزاتنىڭ پايدا بولۋىنا كەلسەك ، ەتىپتى دە تاڭدانارلىق ەكەن ، — دەپ كىمدىردى ول .

— تەز باياندا ، قانداي تاڭدانارلىق جاعداي بايقادىڭ؟ — دەگەن سىگنال كەلدى قارىسى جاعننان .

— قۇپ ، قوجاين !— دەپ مالمەتن جالعاستىرا ءتۇستى ماڭگۇرت II ، جەر شارىنداى ادامزاتنىڭ اتا تەگى جەر شارىنان تولىق تابىلمايدى ەكەن . تەك جەر شارىندا جاسايتىن ورائگوتاندار . دىڭ قازىرگى ادامداردىڭ جارىم اتا تەگى ەكەندىگى بايقالدى . سوز . دىقتان بولار ، ادامزاتنىڭ وزدەرى دە مايمىلداردى اتا تەگىمىز دەپ سانايدى ەكەن ، ءبىراق تاى جارىم اتا تەگى جەر شارىندا مۇلدە بولماعان !

— سەنشە ولاردىڭ جارىم اتا تەگى قايدان كەلگەن ؟— دەگەن قوجاينىندارىنىڭ سۇراۋ سىگىنالى ماڭگۇرت II نىڭ انتەنا مۇشەسىنە تاى كەلىپ قابىلداندى .

— مەن كەمەمىزدەگى كومپيۇتەرلىك جۇيەدە ساقىتالغان بىز . بەن پاراللەل ءومىر ءسۇرىپ كەلە جاتقان بۇلاردىڭ ەلمىندەگى تىرشىلىك اتاۋلىنىڭ بەلگىلەرمەن تولىق سالىستىرىپ شىقسام دا دەرەك تابىلماى ، ادامزات ولاردىڭ ەشقايسىسىنا دا تۇستىق جا . قىندىق بايقاىپادى . ال تاڭعالارلىعى ، ءبىزدىڭ پىلانەتامىزداعى بىز . دەن بۇرىن قونىس اۋدارىپ كەتكەندەردىڭ گەندىك بەلگىسىمەن كوپتەگەن جاقتاردان جارىم ۇقسانتىق بايقالدى .

— قايتا تەكسەرىپ كور ، بۇلاى بولۇ مۇمكىندىگى وتە از ، بىزدەن بۇرىن قونىس اۋدارغان ماقىلۇقتاردىڭ قايتارما سىگىنالدارد . نىڭ ەستەلىككە النىۋ ورنىنا قاراعاندا ولار جەر شارىنان الدە قايدا ۇزاقتاى ءۇشنىشى پاراللەل ەمدە تۇرادى ،— دەدى توبە انتەناسى . نا كەلىپ قابىلدانغان قوجاينىندارىنىڭ سىگىنالى .

— كوپ رەت تەكسەرىپ شىقتىم . ءدال سولاى ، اتا تەكتىك جارىم ۇقسانتىق كورىلدى . مەنشە ، بىزدەن بۇرىن ءبىزدىڭ پىلانە . تامىزدان قونىس اۋدارغاندار جول . جونەكەي جەر شارىن سوعا كەت . كەن سەكىلدى . بالكىم ولار سول كەزدەگى جەر شارىنىڭ قوجاسى سانالاتىن ايداعاردى پاراساتتىق جاقتان تەجەپ ، وزدەرىنە دەنە فور .

ماسى جاقتان ەڭ جاقىن كەلەتىن وراڭگوتانداردى وزدەرمەن بۇدان-
داستىرىپ جاڭا پاراسات يەسى— ادامزاتتى بارلىققا كەلتىرىپ كەت-
كەن كورىنەدى ،— دەدى ماڭگۇرت II كىشىكەنتاي كوزدەرى نۇرلا-
نىپ .

— بىزدەن بۇرىن قونىس اۋدارعان ماقلۇقتار نەشە عاسىردان
بەرى ءبىزدى دە تىزگىندەپ ، الستان مەڭگەرىپ كەلدى . عىلىم-
تەحنىكا ورەمىز جوعارىلاپ ، ولاردىڭ سوناۋ ءۇشىنىشى پاراللەل
الەمنىڭ سالىپ وتىرعان قارمىعانان ازەر قۇتىلىپ ، ولارمەن ەندى
ۋزەڭگى قاعىستىرىپ وتىرعانىمىزعا دا ، مىنە ، كوپ بولغان جوق .
بالكىم ، ادامزاتتى ءوربىتىپ وتىرعان كۇن جۇيەسىن ءوز ىشىنە
الغان الەمدى ولاردىڭ دا مەڭگەرگىسى كەلىپ وتىرعان شىعار .
سوندىقتان جەر شارىن تەزىرەك قۇلداندىرۋ وتە ماڭىزدى ،— دەدى
ءبىرىنىشى پاراللەل الەمدەگى پىلانەتالارىندا تۇرىپ-اق سىگنال ارقى-
لى كى ماڭگۇرتتى تىرىپ ەتكىزبەي باسقارىپ ، بىرەۋىنە ۇشپا
كەمەنى ايدىتىپ ، ەندى بىرەۋىنە جەر شارىن زەرتتەتىپ وتىرعان
قوجايندارى .

ءوزىنىڭ تەگى كىم ەكەنىن ، ءتىپتى نە ءۇشىن مۇنداي زەرت-
تەۋلەرمەن اينالىساتىنىن بىلمەيتىن ، بىلگىسى دە كەلمەيتىن ادال
ماڭگۇرت زەرتتەۋ ناتىجەسىن جالعاستى مالىمدەي ءتۇستى .

— قازىر جەر شارىنىڭ قوجاسىنا اينالغان ادامزات وزىنەن
باسقا جانۋارلار مەن وسىمدىكتەردى جاۋىزدىقپەن قىناداي قىرۋدا
ەكەن . ءتىپتى كەيىن جانۋارلاردىڭ تۇقىمىن تۇزداي قۇرتىپتى .
بالكىم ، ولار وزدەرىنىڭ كەمىندە جارىم اتا تەگىنىڭ جەر شارىنان
ەمەس ەكەندىگىن بىلگەندىكتەرىنەن وسىلاي ىستەپ وتىرعان ىد-
عار . بۇنداي جاۋىزدىق اقىرى وزدەرىن دە جالماپ تىنارىن تەزىرەك
تۇسىنسە ءجون ەدى .

— ارتىق قورمالدىقتى قاشان ۇيرەنىپ ءجۇرسىڭ ، ماقساتتان

اۋا جايىلماي تەز باياندا! — دەگەن سوگىس ەستىگەن ماڭگۇرت II
تىكە مالمەتىنە كوشتى .

— قازىر يەلەگەن ماتەريالدار مەن زەرتتەمەلەرىمە نەگىزدەل-
گەندە ، ادامزات راسىندا وراڭگوتان مەن بۇلار ۋەشەن الپ ايتقاندا
جات جۇلدەزدىق سانالاتىن ۋەبىزدىڭ جۇلدەزداسىمىز ، ۋارى قاس
جاۋىمىز بولغان سول قونىس اۋدارعانداردىڭ ورتاسىنان پايدا بولعا-
نى انىق بولدى . وزدەرىڭىزگە ۋەالمىم ، قونىس اۋدارعان ول ماڭ-
لۇقتاردىڭ جىنىس قابىلەتى وتە كۇشتى ەمەس پە ؟ ال وراڭگوتاندار-
دىڭ جىنىس قابىلەتى وتە ۋەلسىز ، ەندى ادامداردىكى ولاردىڭ
اراسىندا بولادى ەكەن . مەنشە ، ادامزات ۇرعاشى وراڭگوتاننىڭ
بىزدەن بۇرىن قونىس اۋدارعان ماڭلۇقتاردىڭ سفەرماسىنان جۇكتى
بولۇننان پايدا بولغان سەكىلدى . سوندىقتان بولار ، قازىرگى ادام-
زاتنىڭ ەرلەرىنىڭ جىنىس اۋەسى وتە كۇشتى بولسى ، كۇنىنە
دەرلىكتەي سفەرما ۋەبولسى شىعارا الادى ەكەن ، ۋەتپىتى ۋەار جولى
سفەرماسىندا ۋەجۇز مىللىيون شاماسىندا اتالىق ۇرىق قامتىلادى .
ال ايلەردەرىنىڭ جىنىس اۋەسى ۋەبىرشاما تومەن بولسى ، ۋەار ايدا
ۋەبىر-اق رەت اتالىق ۇرىق ۋەبولسى شىعارا الاتىن كورىنەدى . دەگەن-
مەن ۇرعاشى وراڭگوتانغا قاراعاندا ازداپ دامىغان ، وپتىكەنى ۇرعاشى
وراڭگوتان ۋەبىر جىلدا ۋەبىر-اق رەت ۋەبولسى شىعارا الادى عوي .
بۇل بالكىم ەرلەردىڭ تالابىنا سايكەسۋ بارىسىندا ۇزاق ۋاقىتتىق
بىرتىندەپ دامۇ ناتىجەسى بولار .

— ەگەر شىعارعان تۇجىرىمىڭ تۇرا بولسا ، بۇل بىزگە وتە
پايدالى . ادامزاتتى الستان مەڭگەرىپ ماڭگۇرتتەستىرۋدى سىكە
اسىرۋ وتە وڭايلاسدى . وپتىكەنى ، ولاردى ۋەبىزدىڭ پىلانەتامىزدا
جاسايتىن ورگانىزمەردە بولاتىن ەرەكشەلىكتەرگە ۇقساستىعىنان
پايدالانىپ ۇلكەن مىي ارقىلى الستان مەڭگەرۋىمىزگە بولادى ،
— دەدى قوجايىندارى .

— مەن تاغى ۋە نارسەنى بايقاپ وتىرىمەن . ادامزاتتا دا تەڭگىدە بىزدىكىنە ۋە قىساس ئىتھالىق مۇشە بولغان كۆرىنىدۇ . بالكىم ، كەينىدە قولىمىزنى كەتكەن بولار ، قازىر توبەسىنىڭ الدىنا تامان ، يەنى وزدەرىنىڭ تىلىمەن ئىتقاندا ھەببەگىدە تۇلغاندا . نان كەينى بارىپ كالتىلەنپ كەتكەن ورنى ۋە بىلىنىپ تۇر . جاڭا تۇغان نارەستەلەرىدە ۋە تىپتى دە ئىنىق كۆرىنىدۇ . تەك ۋە ۋە ۋە ۋە ۋە جارم جاس اينالاسىندا بارىپ قاتىپ كەتەدۇ ھە . مەن ، جەر شارىدا جاساپ جاتقان ادامزاتتى جانە بارلىق جان يەلەرىن دە ولار ۋە تانىپ جەتە المەن ، تەك ۋە ۋە پايىدا قىلالا تىن بەسىنىشى اسەر كۈش ارىقىلى كۆتىرىلدىمىزغا بولدى . بۇل بارىستا ادامزات . تىڭ ۋە كۆرىنىدە دە ۋە ۋە ۋە جوعالىپ كەتپەگەن كىشى ھەببەگىدە . دەگى ئىتھالىق ورگانى ماڭىزدى رول ئىتقار تىن بولدى ، — دەپ كەستى قوجاينىدارىنا ۋە ادال ماڭگۇرت II .

— ھە ھە لايىقتى جەر تاۋىپ قونىڭدار دا ، دە ۋە ۋە سىكە كىرىشىڭدەر ! — دەگەن بۇيرىق كەلدى ھەكى ماڭگۇرتكە دە ۋە ۋە ۋە . ولار جەر شارىن الدە نەشە رەت اينالىپ ۋە تىنى دە ، ۋە ۋە ازىيا قۇرلىغىنىڭ اپاي ۋە تىسى — ورتا ازىيا ۋە ۋە قاراي جاقىندادى . جالىپى ورتا ازىيا ۋە ۋە جىلان باۋىرلاي قاق بولپ جاتقان ھەتقا بىرەنە بىر قوپناۋىنىڭ ۋە بىرى قابانباي شوقسىنىڭ تە . رىسكەي جاعىنا جايلاشقان نۇرماندى بەتكەيدى باغىتقا الا تومەن قاراي ۋە ۋە . كەنەت ۋە ۋە نەنى باسقارپ وتىرغان ماڭگۇرت I دىڭ ئىتھالى مۇشەسى وزىنە ھەرىكەت بەرمەي قايشالىسىپ ، بۇرىنچە . دان ارمان ۋە ۋە ، بۇرىن - سوڭىدى قابىلداپ كۆرمەگەن تولقىن جىلىگىنە تۇرالانا قالدى دا :

— ماڭگۇرت I ، كەمەنى كۆپرەت ، تەز ، بۇل بۇيرىق ! — دەگەن كۈشتى سىگنال قابىلداندى . كىشىكەنتاي دوڭگەلەك كوزى شاراسىنان شىعا جازداغان ول ، دە ۋە ۋە بۇيرىقتى ورنىداۋعا كىرىشۋە .

گە وڭتايلاندى دا ، قوپارىلمىس جاساۋ كىنوپكاسىن باسپاقشى بولپ وقتالى .

— توقتات ، بۇل ۶بىزدىڭ قوجاينىنداردان كەلگەن سىگنال مەس ، تەز قايت ورنىڭا !— دەپ ايعايلانغان ماڭگۇرت II نىڭ سوزىد- نە قۇلاق اسقانى سول ، ودان ارمان دورەكى قىمىلغا وتكەن ماڭ- گۇرت I سالالى ساۋسامەن قوپارىلمىس جاساۋ كىنوپكاسىن با- سىپ قالدى . شايقالاق تاپ بارىپ بت-شستى شىققان ۇشپا دەنە ۇزان ۶تۇستى جارىق جولاق تارىنا اينالدى دا ، كوك بۇيرا ورمانىمەن س- رەسكەن بەتكەيگە قۇيىلىپ كەتتى . لەزدە تۇتاس بەتكەيدى ۶ورت شارپىپ ، نەشە عاسىرلىق نار قاراغايىلار شارىتلداي قۇلاپ جاتتى . اۋا رايى جانە جاراتلىستىق اپانتاردى قاداعالاپ باقلايتىن جاساندى سەرىك ورمانىدى القايقا ۶ورت كەتكەننن حابارلاندىردى دا ، جەرگىلىكتى ۇكىمەت جاعى دەرهۋ ارەكەتتەنىپ ۶ورتتى وشىرۋگە كىرىستى . ال ، ساقشىلار مەملەكەتتىڭ ورمانى بايلىغىن بۇلدىرۋگە سەبەپكەر بولغان قىلمىستىنى بزەپ تابۇعا تىرىسىپ ، سول ماڭدا- عى مالشىلاردان جاعداي ۇعسۇعا ارەكەتتەندى . ۶بىراق ەشقانداي سەنىمدى دەرهككە قول جەتكىزە المادى . ال ، ۶ورت وشىرۋشىلەر ۶ار ۶تۇرلى دامىعان ۶ورت ۶وشىرۋ جابدىقتارى ارقىلى ۶ورتتى قىسقا ۋاقىت بىشىندە ۶وشىرىپ بولدى . ۶سويتىپ ، جورىقان اڭ ، ۇشقان قۇسقا جايلى مەكەن بولغان بىتىك ورمانىدى بەتكەي قارا نوقات تۇبىرلەرگە سىرەسكەن ورتەڭگە اينالىپ قالا بەردى .

* * *

وتە كىشكەنە جوبالانغان مىكرو جاساندى سەرىك “تىڭشى” سول ۋاقىتتىڭ وزىندە-اق بۇل ۋاقىعانىڭ تۇتاس بارىسىن توتەنشە دالدىكتە اسا قۇپپاللىقپەن اق قايتال مۇزبەن سىرەسىپ ، قاسات

قارمەن قايتالغان انتراكتىدا قۇرلىغىنىڭ باتىس بولغىنىدەكى روس جازىغىندامى بىرنەشە ون مەتر قاباتىنىڭ استىنا سالغىنغان جاسىرىن زەرتتەۋ ورنى—“قارا بۇيىگە” جەتكىزىپ ۇلگىرگەن . — نەشە جىلدا ن بەرى كۈتكەن ”ماڭگۈرتتەندىرۋ جوسپارىمىز . دىڭ” سىكە اسۇنا اقىر وراي كەلدى ،— دەدى قىياق مۇرتتى ، القىمى قاتپارلانا سالقتاعان ورتا جاستار شاماسىندامى سەمىز ادام ، الەمىنەن اعىپ بىت . شىتى شىققان ۇشپا دەنەنى ەكراننان انىق كۆرۈپ بولغان سولڭ رازى بولغان بەينەدە سەلدىر جىرەن شاشىن ارتىنا قايرا سىلاپ ،— مۇنداي وراي نلۇدە ەبىر كەزدەسەدى . — دۇرس ايتاسىز يۇانوۋ اتامان ،— دەدى ۇزىن بويلى اشاڭ ەجۇزدى امەرىكالىق ارنىق جىگىت لويۇس توتەنشە قۇانىشتى بەينەدە ، ۇستەل ۇستىنىدە تۇرغان ۇزىن مويىن ۇش ستاكانغا جارىمىنا كەلتىرە شاراپ قۇيىپ ،— كوتەرەلىك ، الەمىنەن كەلگەن قوناقىتار . دىڭ ماڭگى قايتپاستاي جەر بەتىنە كۈل بولپ توگىلگەننىن كورپ وتىرغاندىمىز ۇشنى !

باغانادان بەرى بىرەسە ۇستەل ۇستىنىە تىزىلگەن قالىڭ كىتاپ . تار مەن كارتالاردى اقتارىستىرىپ ، بىرەسە كومپىۇتەر كىنوپىكالا . رىن كوزىلەستىرمەي تۇرتكىلەپ ابىگەر بولپ جۇرگەن انگىلىالىق دوكتور فراكل دە وتە قاناعاتانغان بەينەدە زەرتتەۋ جۇمىستارىن توقتاتتا تۇرىپ ، قاتارغا كەلىپ رۇمكا قاعىستىردى . بۇل عاسىردا ، تۇتاس ادامزات ەبىر جاعىنان عىلىم . تەحنىكا . سى ۇشقان قۇستاي دامىپ ، نە ەبىر كەرەمەتتەر جاراتىپ ، رۇحانى جاققان تولسىپ ، بۇرىنقى اشكوزدىك ، جابايلىق ، سوعىس قۇ . مارلىق ، جەكە مەڭگەرۋشىلىك سىندى نىندەتتەردى دە ەونىمدى تۇردە تەجەپ ، بەيىتتىشلىك ، ادامگەرشىلىك ، ورتاق گۈلدەنۋ سىندى نەگىزگى اعىستى بويلاپ ”بارلىغىمىز دا جەر شارىلىقپىز” دەيتىن وسكەلەڭ ويمەن العا باسۇداي تارىخى داۋىرگە كوتەرىلسە ،